

2014-09-25

Försvarselektronik från svenska leverantörer

Företagen – produkterna - samhällsnyttan

G 01/2014

Inriktningen att vi skapade en egen inhemsk svensk flyg-, marin- och vapenindustri har varit grundläggande för hela vår försvarselektronikindustri

INLEDNING

Bakgrund

Arbetet

Gemensamt arbete med stöd från

- *SRT-veteranerna*
- *ALFA-klubben*
- *SAAB- veteranerna*

Användningen

Beskriver 30 företag på 300 sidor med stort sökregister – uppslags-/handbok

INNEHÅLL

Inledning

Teknisk utveckling och kompetensförsörjning

- Aktiebolaget Gasaccumulator (AGA)

Radiosystem flygplan och mark, elledning, optik och spaningskameror, flyginstrument, gyron, radar, luftbevakn OPUS.

- Arenco AB

Remsfällare, sekretessbelagda delsystem, centralinstrument och elledning KA, flygavionik och datacentraler, specialmekanik i motmedelssystem

- Fälttelegrafkårens tygverkstäder med Elektriska laboratoriet
  - Ellab – och radioverkstaden samt Signalverkstäderna i Sundbyberg
  - SiS

Radio för fältförband

- Magnetic AB

Radarinstrument, transmissionsutrustning, radiolänk, motmedel, radar

INNEHÅLL

- Philips Teleindustri AB
Ledningsutrustning flottan och KA, artilleriledning, elektroniksystem fartyg, navigeringssystem flygplan, radarvarnare, målsökare, STRIC, elledning A, transmissionssystem, kryptoapparat, radio, hydraulsystem
- Svenska Aeroplan Aktiebolaget (SAAB)
IR-spanare, centralinstrument, optisk kommunikation, riktsystem, styrsystem, avioniksystem,
- SMS Styrsystem AB
Radioutrustning, radioväxlar, ledningsutr flygplanplats
- Standard Radio och Telefon AB (SRT)
Databehandlingsutr STRIL, flygledningsutrustning, datakommutr fartyg, ubåtar, stridsledn KA, digitala länkar KA, styrdata FV, simulatorer, datorer, PPI, rullboll, radiosystem, effektsteg, telefonväxlar, radiolänk, transmissionsutrustningar

INNEHÅLL

- Svenska Aktiebolaget Trådlös Telegrafi (SATT)
Telefonutrustning flyg, tonsvarare, transmissionsutrustningar, MILTEX, Flygradio, markradio FV, fältradio, strålkastare KA, radarvarnare, störsändare FV, IK-system, fototolkbord, SiS-utr M
- Svenska Radio Aktiebolaget (SRA)
Radiolänk, startordersystem, flygradio, ubåtsradio, radiobuss, truppradio, basradio FV, SjöBevC, ledningssystem, underhållssystem, avioniksystem, störsändare, IK-system, installationsverksamhet RL/Ra/Rr, System 70
- Telefonaktiebolaget LM Ericsson
Fälttelefoner, fälttelefonväxlar, telefonutrustning STRIL 60 /FTN/marinen, taktiskt telekommssystem, kryptoapparater, kryptotelefoner, radiolänk, radiosystem TARAS, radarsystem, underrättelsesystem, avioniksystem,

INNEHÅLL

- Telegrafverket/Televerket
- Teleprodukter U Jansson & CO AB
*Radiostationer, positionssystem, ljudmätningssystem,
manöversystem, underrättelsepluton, datainsamlingsapparat,
signaltolkbord, datakamera*

Övriga företag

Mindre företag med kvarvarande verksamhet

- Teleanalys
- Jonsson Processmekanik AB
- Sectra AB
- Sjöland & Thyselius
- Kockums verksamhet

INNEHÅLL

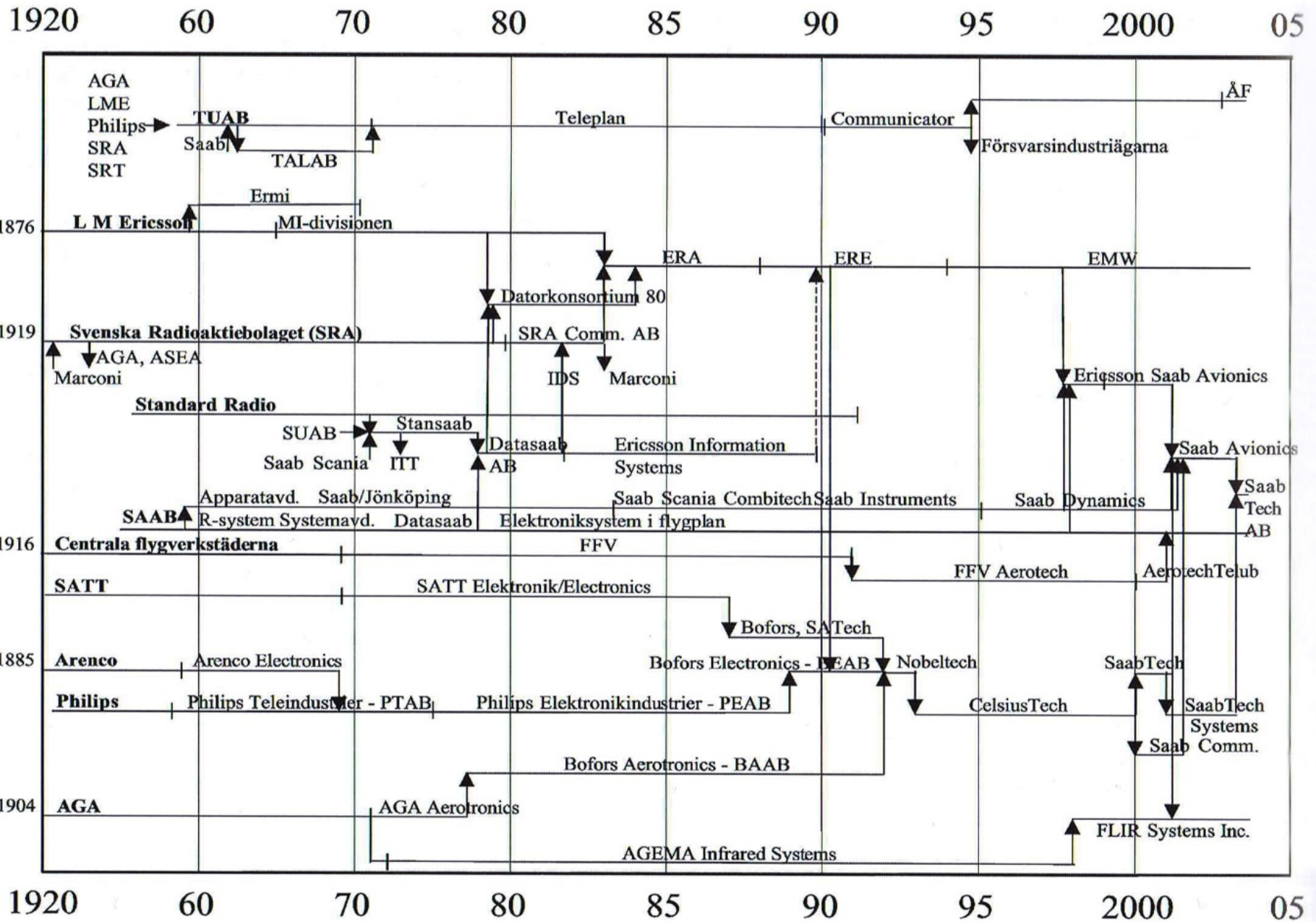
Tjänsteproducerande företag

Produktleverantörer som avvecklats

SAAB AB 2000-2013

Sammanfattning

Register

INNEHÅLL

Kapitelindelning

- Historik och verksamhet
- Produkter
- Ömsesidig nytta
- Källförteckning

INNEHÅLL

Exempel

- Telegrafverket/Televerket
- Sectra AB

INNEHÅLL

Telegrafverket/Televerket

Historik och verksamhet

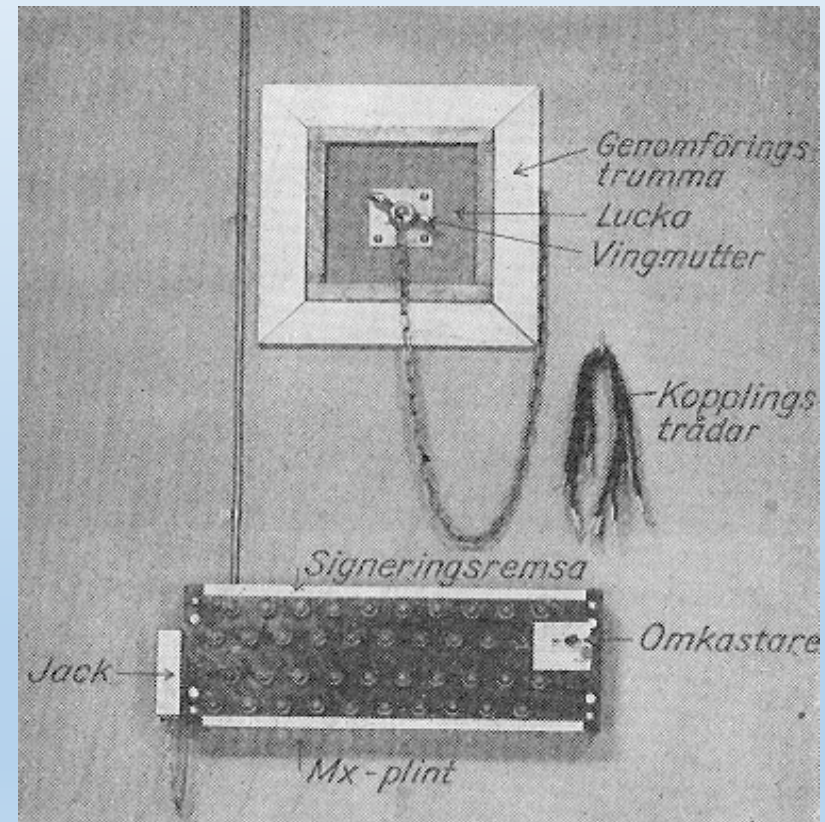
- 1852 general Carl Fredrik Akrell
- elektriska telegrafväsendet – Telegrafverket
- Efterhand ökat militärt intresse
- Utvecklades under första hälften av 1900-talet till permanenta nätet
- Permanenta nätet utnyttjades av fältförbanden och en del fasta anläggningar

Fältförbandens utnyttjande av permanenta nätet

- Nätet är en stor samhällstillgång för en samlad eventuell krigsanvändning
- Televerkets försvarsbyrå
- Genom utnyttjande av permanenta nätet kunna signalförbandens materiel och personal sparas
- Teknik och metoder för samverkan

INNEHÅLL

Fältförbandens utnyttjande av permanenta nätet

INNEHÅLL

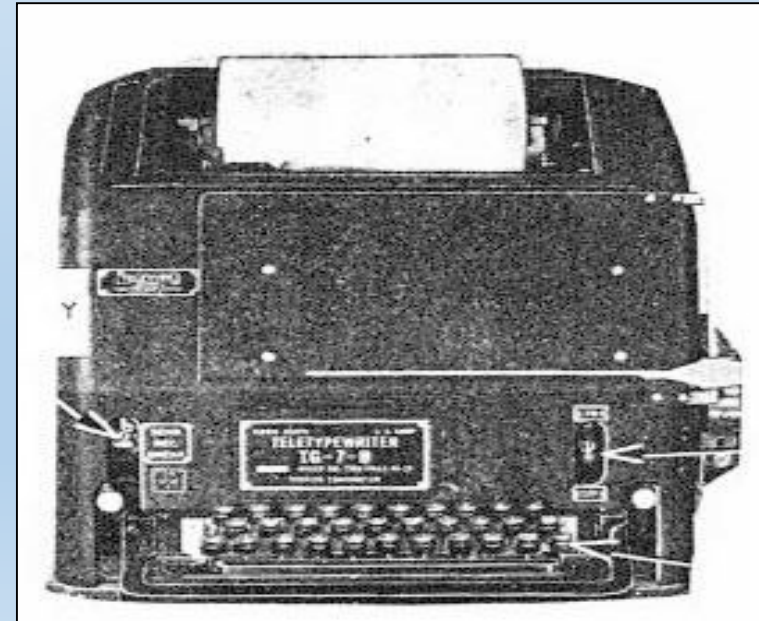
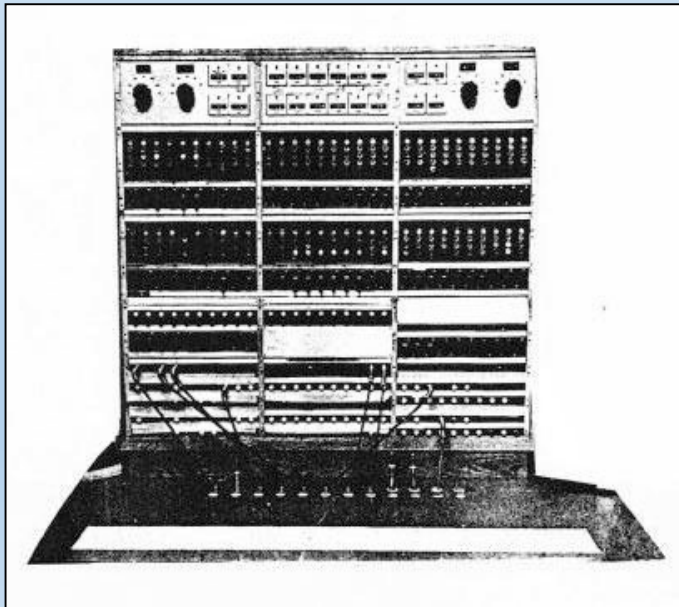
Fältförbandens utnyttjande av permanenta nätet

INNEHÅLL

Telegrafverket som leverantör av fjärrskriftnät

- 1938 tillskrev ÖB Telegrafstyrelsen "Angående vissa åtgärder då luftförsvaret organiseras eller då förstärkt försvarsberedskap anbefalls"
- ett nät för "rent militära behov" (operativ trafik)
- ett nät för "militär vädertjänst"
- under 1950-60 talen övertog krigsmakten materiel och underhåll

INNEHÅLL

Telegrafverket som leverantör av radio

Boden och Vaxholm

- Under 1930-talet levererade och överlämnade Kungliga Telegrafstyrelsen Boden radio till Chefen för Övre Norrlands trupper
- Under 1937 överlämnas radiostationen i Vaxholm av Telegrafverket utan kostnad till marinen.

Grimeton radiostation

- Under andra världskriget utnyttjade marinen långvågssändaren i Grimeton. Först inom ramen för den totalförsvarsuppgift som åvilade Telegrafverket (motsv.)
- Den enda storradiostationen från den preelektroniska eran, nu byggnadsminne och finns på Unescos världsarvslista.

INNEHÅLL

Fasta/stela förberedda förbindelser

- Den militära territoriella indelningen av landet styrdes delvis av det publika telenätets geografiska utformning.
- Vid placeringen av staber och radarstationer var tillgången till Televerkets nät ett viktigt kriterium
- Fram till andra halvan av 1950-talet baserades flygvapnets mark-mark samband i allt väsentligt på Telegrafverkets nät.

Transmission

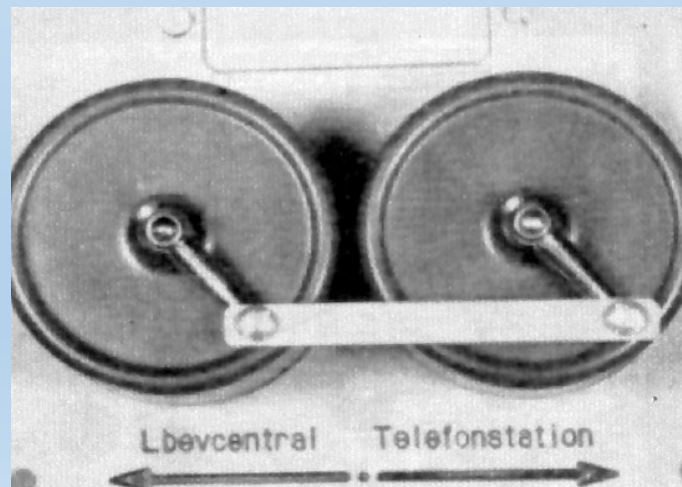
- Telegrafverkets nät byggde under denna period i mycket stor utsträckning på "fysikaliska förbindelser". För lokal transmission utnyttjades i nätet parkabel och "blanktråd" av järn
- Längs hela Norrlands inland fanns en stolplinje, främst för försvarsmaktens tontelegrafsystem som ordinarie och reservväg.
- Bärfrekvensteknik användes även

INNEHÅLL

Förberedda fasta förbindelser

- Under 1950-talet utvecklades i samarbete Televerket och Kungliga Flygförvaltningen en förhyrningsform med "**förberedda fasta förbindelser**".
- Transmissionsresurserna utnyttjades normalt i publika nätet, men via omkastare på televerkets stationer manuellt omkopplas mellan förutbestämda militära organisationer.
- De kom senare att under 1960-talet att omfatta över 10 000 förbindelser!

INNEHÅLL

Försvarets utnyttjande av allmänna telefnätet

- Dubbelriktade centralledningar för at optimera trafiken
- Anslutning via skilda kablar
- Nya stabsplatser ansluts som eget riktnummerområde

Telegrafverket/Televerkets verkstäder som leverantör

INNEHÅLL

Etableringen av FTN (Försvarets Tele Nät) och dess samverkan med televerket

- Cirka 12 000 fasta förbindelser
- Rörliga förband flyttade oftare än vad förvaltningen kunde följa
- ”Transmissionstekniska riktlinjer för krigsmaktens förbindelser”
- FFRL – samma normer
- Ökat samarbete vid planering
- Samarbetsavtal
- Tekniska samverkanspunkter
- Tele Nät Enhet inom Försvarsmakten

Televerket som frekvensförvaltande myndighet

Utredningar om huvudmannaskap

- Försvarsmaktens egna Telenät?

INNEHÅLL

Utredningar om huvudmannaskap

- Försvarsmaktens egna Telenät?

Ömsesidig nytta

- Stor användning av Televerkets nät
- Efterhand kompletterade Försvarsmakten med egen kapacitet
- Radiolänk tidigt i FM, därefter i Televerket
- Tvt särskilda anslag, kringgångskablar, skyddade förmedlingsstationer
- Efterhand gemensamma linjeanläggningar
- Användning av varandras resurser vid skador
- Stor utbildningsinsats av FM personal av TvT
- Under 1960-70-talen över 100 heltidsanställda i Tvt med försvarsärenden samt mycket deltidsanställda

Sectra AB

Avlyssningssäker kommunikation

- Krypteringen i TS 9000,
- Blåljusmyndigheternas kommunikationssystem RAKEL
- Kryptering för mobiltelefoner

Kryptoprodukter och system

- Säkra system för tal, SMS, fax, datakommunikation och administration
- Säker radiokommunikation i TETRA-nät och taktiska militära nät

Kryptomoduler

Luftlägesinformationssystem LuLIS

INNEHÅLL

INNEHÅLL

Vad finns inte i jubileumsboken

- Heltäckande beskrivning av samtliga leverantörer
- Materielprocessens statliga aktörer för Ledning, styrning och koordinering vid staber, förvaltningar och organisationer för materielanskaffning

Forskning och teknikutveckling

- Sammanfattning av den investering Sverige gjort i form av
Ekonomi
Personal
Kompetens